

AKTUALNO Vprašanje

Po urejanju naše družbeno-gospodarske problematike stopa vse bolj v ospredje problematika trgovine. Tako je tudi naš Okrajni ljudski odbor pred nedavnim temeljno obravnaval probleme trgovine. Gleda na to bi pričakovali, da bodo tudi potrošniški sveti pokazali večjo delavnost.

Zato ni tako. Skoraj bi lahko dejali, da so potrošniški sveti na Gorenjskem — nekaj izjemami — omriveni.

Vzrokov za to, da so potrošniški sveti

prav sedaj, ko posvečamo toliko pozornosti trgovini, odpovedali, je več. Med tistimi, ki jih največkrat slišimo, je govorova ta, da ustvarjajo potrošniški sveti poleg delavskih svetov dvotinost v upravljanju v trgovini. Zaradi nejasnosti o področju dela enega in drugega so ostajali potrošniški sveti več ali manj resne inšpektorji higiene in kulturne posrečje, vrata v gospodarjenje pa so jim ostala zaprtia.

Res je, da ta dvojnosc povzroča nejasnosti, zlasti ker tudi zadevni predpisi niso dovolj precizirani. Morali bi vzporedno

z razvojem potrošniških svetov razvijati tudi njihovo pravno formulacijo. Prav to, da smo pustili potrošniške svete, da so se rodili, nismo pa po rojstvu zanje dovolj skrbeli, je verjetno poglavini vzrok njihove omrivelosti. Vse kaže, da so tudi nekateri občinski sveti za trgovino oziroma za blagovni promet premalo sodelovali z njimi. Prav bi bilo, da bi sedaj, ko se povsod trudimo izboljševati trgovine, posvetili nekaj pozornosti tudi potrošniškim svetom.

A. Č.

AKTUALNO Vprašanje

VESELJE V KRAJSKI GORI

Nova žičnica, ki že dober mesec dni poskusno obratuje, je številnim smučarjem v veliko zadovoljstvo. Poseben užitek pa je tudi pogled na čudovito okolico med vožnjo.

Razprava o osnutku okrajnega plana in proračuna

Osrednja točka dnevnega reda petkovce seje Občno Kranj je bila obravnavana predloga letosnjega okrajnega družbenega plana. Občinski svet za plan in finance je imel k predlogu plana precej pretežno sicer manj pomembnih pripomemb. Občinski odborniki so sprejeli vse, razen dveh. Med drugim so poudarili na seji, naj bi letos dotacija okrajnim športnim in kulturno-prosvetnim forumom še ostale v okrajnem proračunu, pripravi pa naj se vse potrebno, da bodo od prihodnjega leta dalje vsa sredstva za te okrajne činitelje prihajala od posameznih društev, ki pa bodo dotirana po občinskih proračunih. Predlog letosnjega okrajnega družbenega plana namreč že ne obsegata več dotacije društva (razen Okrajski zvezki TVD Partizan) in predvideva, da se bodo ta sredstva usmerjala po ob-

činskih proračunih. Vse pa kaže, da bo doživel okrajni plan v tej točki popolno spremembo.

V nadaljevanju seje je že nekoliko maloštevilni odbor poslušal poročilo podpredsednika tov. Puharja o zborih volivcev. Oboji zbori volivcev — za občinske in skupščinske volivte — so v kranjski občini še kar dobro uspeli.

V petek popoldne je tudi Občinski ljudski odbor Jesenice razpravljal o osnutku okrajnega družbenega plana in proračuna. Po omenjenem osnutku je predvideno, da se bo letosnja proizvodnja na Gorenjskem povečala za 2,3% glede na lansko leto, v kmetijstvu pa celo za 7%. Sredstva, s katerimi bodo razpolagali občinski odbori v svojih proračunih in raznih skladih, bodo letos za okrog 30% večja kot lani.

PREDVOLILNI RAZGOVOR

Socialno zavarovanje boli približati zavarovancem

Predsednika Izvršnega odbora skupščine Zavoda za socialno zavarovanje za okraj Kranj, tov. ALBINA JENSTRLA, ki v občinah Bled in Bohinj kandidira za poslanca v Republiški zbor Ljudske skupščine LRS, smo naprosili za naslednji razgovor:

»Katerih problemov so se doslej organi družbenega upravljanja na področju socialnega zavarovanja najbolj uspešno lotevali oziroma kje bi morali bolj poprijeti?«

»Družbeno upravljanje v socialnem zavarovanju se je lepo razvilo, ima pa precej svojevrstnega značaja. Posebnost je v tem: zavarovani izvolijo izmed sebe vse organe upravljanja, ki morajo reševati probleme, ki se v socialnem zavarovanju pojavljajo, in upravljajo s sredstvi, ki jih zavarovanci vplačujejo.«

Posobnost pa je tudi v tem, da socialno zavarovanje sredstva zbirajo, ne vpliva pa neposredno na trošenje večjega dela sredstev, ki se na področju našega okrajnega zavoda zbirajo. Zaradi tega, organi upravljanja socialnega zavarovanja v okraju ali pri podružnicah lahko konkretno razpravljajo le o delu teh sredstev, to je o skladu za preventivo in o presežku, če se ta ustvari. Zaradi tega je del teh organov usmerjeno le na izboljševanje poslovanja okrajnega zavoda in podružnic, na izboljšanje zdravstvene službe in podobno.«

V zadnjih letih je bilo na tem področju rešenih precej perečih problemov. Po zdržitvi okrajev Kranj in Radovljica je bilo več nevsklajenih stvari. Zaradi enotnega poslovanja so se morale te neskladnosti odstraniti, pri tem pa smo naleteli na razne težave, predvsem na užaljenost in ozko gledanje nekaterih posameznikov. Pojavile so se celo težje po tem, da sredstva ne bi zbirali in uporabljali po sedanjih načelih,

pravah smo pa le našli skupno skladislo.

Za uspešno delo v korist zavarovancev je bilo treba vkladiti tudi zelo zaostrene odnose med socialnim zavarovanjem in zdravstveno službo. Posamezniki, ki delajo v socialnem zavarovanju, so včasih gledali na zdravstveno službo kot na nekaj, kar neodgovorno predvsem na užaljenost in ozko gledanje nekaterih posameznikov. Zdravstveni delavci pa so bili mnenja, da jim socialno zavarovanje prekopeno odmerja finančna sredstva

ter da nima pravice do vpogleda v upravljanje sredstev. Ta nesoglasja so bila včasih preveč ostra, ker so pri tem vedno trpeli le zavarovanci. Preden so se ta nesoglasja odstranila, je preteklo precej časa. Sele po več skupnih razgovorih, na katerih smo si povedali drug drugemu vse dobre in slabe strani, se je stvar izboljšala ter sedaj vse kaže, da takih nesoglasij ne bo več.«

Največ časa pa je bilo posvečeno temu, kako čim bolj približati socialno zavarovanje zavarovanec samim in kako napraviti poslovanje čim bolj ekspeditivno. V ta namen so bile ustanovljene v vseh večjih krajih podružnice Okrajnega zavoda, ki so se ob njegovi pomoči v zadnjem letu okreple ter sedaj v glavnem vse dobro poslujejo.«

Razen tega smo v preteklem letu precej uspešno urejali tudi probleme zdravstvenih storitev zavarovancev, izboljšanje preventivnega zdravstva. Precej sredstev je bilo vloženih v posvetovalnice za matere, otroške posvetovalnice itd.

Sibka točka v družbenem upravljanju socialnega zavarovanja pa je vše vedno prešibkem stiku z zavarovanci. Članji skupščin tako okrajne, kakor pri podružnicah, premalo sodelujejo na zasedanjih skupščin, še manj pa potem sklepne skupščine tolmačijo zavarovanec.«

»Lani je tudi Okrajski zavod za socialno zavarovanje v Kranju uvedel pavšalno plačevanje zdravstvenih storitev. Kako je tak način plačevanja vplival na delo zdravstvenih domov, zlasti še na njihovo preventivno dejavnost?«

»Vpliv pavšalnega plačevanja na delo zdravstvenih storitev je konkretno vse rezultate.«

Novinarski večer v Kranjski gori

V petek zvečer je bila dvorana v Kranjski gori nabito polna. Ljudje so že precej pred začetkom novinarskega večera zasedli vse sedeže. Novinarji »Glasa Gorenjske«, ki so jih to pot obiskali, so jim posredovali v obliki razgovorov, člankov, reportaž, vesti, komentarjev in slik problematiko njihovega kraja. Za smeh in zabavo pa so poskrbeli Lipe Revše in Ahačičev kvartet. Kako so bili poslušalci zadovoljni, naj pove slik.

PAPERKI PO SVETU

ČE MRTVI VOLIJO...

Sredi februarja je italijanska vlada moral razpustiti občinski svet v Neaplju. To pa zato, ker je pod vodstvom monarhista A. Laura občinski odbor zabredel v korupcijo in začel zlorabljati svoj položaj.

V odloku o razpustitvi sveta je kar 17 točk, ki bremeni odbornike — po večini monarhiste in profašiste. Med njimi so najhujše: zloraba občinske imovine in občinskih fondov ter dejstvo, da so na volilnih spiskih vedel pustili 100 mrtvih, ki so potem na volitvah, seveda, vsi volili monarhiste!

ZIVELI PRAZNIKI!

Tako nekako so verjetno vzkligli Moskovčani, ko so prejšnjo sredo, 19. februarja, spet po 40 letih lahko »uradno« praznovali »Praznik ruske zime«.

Ob tem prazniku so na Leninovem stadionu v Moski odprli pisan zimski semenj z neštetno zavisi. Tu se ljudje lahko še sedaj zabavajo. Prireditelji niso pozabili niti na idilično vožnjo s sanimi, v katere so vpreženi psi ali pa poznana ruska »trojka«.

SLABA TOLAŽBA!

Podpredsednik ZDA Nixon je na nekem zborovanju v Feniku dejal, da vlada ne bo več dopustila nazadovati ameriško gospodarstvo. Poznano je, da gospodarstvo v ZDA v zadnjih mesecih hitro nazaduje. To nazadovanje, ki je začelo v zadnjih tretjini lanskega leta, pa se je v letošnjem januarju še s povečanim tempom nadaljevalo. V januarju so na primer uradno zabeležili 4.494.000 nezaposlenih, kar je za 1.120.000 več kot v decembri leta. Tako na glejava naraščanja nezaposlenosti ne pomnijo po zadnjem vojni.

Pred Nixonom je podobne izjave dajal tudi sam predsednik Eisenhower. Toda angleški list »Observer« je zapisal, da imajo te obljube »na žalost bolj priokus po kvazireligiozni veri v bodočnost Amerike, kot pa so rezultat jasnih gospodarskih dejstev«.

Kaže torej, da je Nixon kaj slabo potolažil Američane in ostali svet.

DOLGA KONFERENCA

V četrtek, 27. februarja, je začela v Zenevi mednarodna pomorska konferenca. Na konferenci bodo razpravljali o poenotjenju mednarodnega pomorskega prava.

To pa seveda ne bo tako lahko! Največ težav bo pri razpravi o teritorialnem morju. Pomorske države si namreč sedaj lastijo precej različen pas morja od obale, kot svoje — teritorialno — morje. Ta pas je širok od 4 do 12 morskih milj. Nekatere latinsko-ameriške države zahtevajo celo 200 milj! Največ zaradi naftne, ki so jo odkrili ob svojih obalah.

Tudi Francija, kot je znano, je raztegnila teritorialne vode ob alžirski obali kar 50 km na široko.

Zaradi tako pisanih stališč posameznih držav do tega problema, se pojavlja tudi precej »težav«. Tako na primer proti samovoljni odločitvi Francije, da raztegne pas teritorialnih voda ob alžirski obali, ni protestiral nihče, medtem ko so vse zapadne države protestirale proti odločitvi Sovjetske zvezde, da bo razširila pas teritorialnih voda na Tihem oceanu.

Delegati bodo o tem razpravljali dolga 2 meseca. Dober tek!

ABC

IZDAJA ČASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR ŠLAVKO BEZNİK / UREJALNIŠKI ODBOR - ODGOVORNÍ UREĐNIK MIRO ZAKRAJEK / TELEFON UREDNIŠTVA STEVILKA 397 — TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOCÍ RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRAJNU 61-KB-1-Z-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DIN, MESEČNA NAROČNINA 50 DIN

V začetku marca se obetajo precejšnje ohladitve, po 6. marcu pa bo nestalo vreme s pogostimi padavinami in tudi topleje bo.

MALA ANKETA • MALA ANKETA • MALA ANKETA

o kadrovskih problemih v trgovini

Wendling Ivo, predsednik DS »Kokra«, Kranj: »V našem podjetju nujno potrebujemo še 3 prodajalce. Zlasti manjka moških. Kadra manjka iz več vzhakov: zaradi deljenega delovnega časa, zaradi nevsklajenih plač v trgovini oziroma industriji itd. Eden izmed vzhakov je tudi v tem, da posamezniki zaradi nekaterih primerov trgovino na splošno tretrajo kot špekulantko.«

Logar Jože, predsednik DS »Oprema«, Kranj: »Priliv kadra v trgovino ne zadošča niti pri sedanjem stanju, še manj pa bi zadoščal, če bi bila trgovina dovolj razvita. Vzrok je treba iskati predvsem v dokaj napornem delu, saj že trgovina se vedno v neustreznih prostorih ter ima na razpolago v glavnem le pripomočke, ki jih je uporabljala že pred 50 leti. Stvar pa je tudi v tem, da ima delavec v proizvodnji za nadzor samo preddelavca ali mojstra, trgovski delavec pa ima kritika v vsakem kupcu. Ce pomislimo še na deljen delovni čas, nam bo jasno, zakaj se mladina tako nerada odloča za trgovski poklic.«

Zalekar Jože, predsednik DS »Hrana«, Kranj: »Predvsem manjka moških moči, ki se usmerjajo raje v tehnične stroke, kjer vidijo boljšo perspektivo. Tudi delovni čas je v industriji točno določen na 8 ur, medtem ko je v trgovskih podjetjih treba

žrtvovati za interno delo tudi nekaj prostega časa. Lotiti se je treba tudi modernizacije trgovskih obratov in poslovanja. Poslovanje v trgovinah naj bi teklo v dveh izmenah.«

Lipovec Angelca, predsednik DS »Koloniale«, Bled: »Kadrovska vprašanje je v našem podjetju precej težavno, kar zadeva moške moči. Sploh je težko najti moške vajence za uk. Za vajenke in delavke — razen kakovosti — ni problema. Toda v podjetjih, kot je naše — trgovina z mešanim blagom — so ženske telesno prešibke, moški pa zaradi nižjih prejemkov, deljenega delovnega časa in ostalih pogojev raje odhajajo drugam. Naslednji, nič manjši vzrok je v tem, da je trgovina in njeni delavci tarča za vsakogar, komur se zlubi, dostikrat neupravljeno.«

Mekiš Ferdo, predsednik DS »Delikatesa«, Kranj: »Sladkor, riž, moka in podobno blago je navadno v vrčah, težkih po 80 do 100 kg. Če bi to pomanjkljivost odpravili, bi bilo moč v živilski trgovini skoraj povsem zamenjati moške z ženskami. Zlasti še manjka moči za specializirane trgovine in trgovine s tehničnim blagom, kar velja tudi za naše podjetje. Pred vojno skoraj ni bilo v naših krajeh delikates, zato je treba ta kader sproti učiti. Na Gorenjskem, ki je industrializirana, ni moč dobiti kadra za trgovino, lahko pa bi ga dobili od drugod, če bi imeli stanovanja.«

LJUDJE IN DOGODKI

Stassenovo „krivoverstvo“

Da nekaj ni v redu med Eisenhowerovim posebnim svetovalcem za razorožitvena vprašanja Haroldom Stassenom in ameriškim zunanjim ministrom Dullesom, je bila v Washingtonu javna skravnost. Spodnji sta se Dullesova »nepomirljiva« linija in Stassenova linija »popuščanja« in sporazuvanje z Vzhodom.

Za včasih nekoliko prožnejša stališča od uradnih so Stassenova večkrat ukorili. Končno pa je moral tudi odstopiti s položaja posebnega svetovalca predsednika Eisenhowera, ker so njegovi pogledi na razorožitveno vprašanje in tudi ves mednarodni razvoj šli v razkorak z uradnim stališčem, ki mu botruje Dulles.

Zanimivo pa je, da Stassen ni odstopil v času, ko je bil spor na vrhuncu, se pravi tedaj, ko je Washington zavzemal najbolj nepomirljivo stališče, ampak je najavil odstop v trenutku, ko se je uradno gledanje začelo mehčati in se je tudi Dulles zdeleno prav, da dà nekaj pomirljivejših izjav. Zato Stassenov odstop ne pomeni popolne zmage zunanjega ministra: Stassen je sicer šel, toda njegove ideje so ostale.

Za njegovega namestnika so zdaj imenovali Jamesa Wadswortha, pomočnika ameriškega

predstavnika Cabot Lodge-a v Združenih narodih. V kuloarjih je novi ameriški predstavnik v Komisiji za razorožitev znani kot eden najbolj vedrih in najbolj pristopnih ameriških diplomatom. Ze to si razlagajo kot znamenje, da se bo ameriški predlog, toda bil je vedno povezan z drugimi pogoji. Stassen pa populoma izdaja predlog o prenehanju atomskih poskusov, ker meni, da bi to bil lahko prvi korak k širšemu sporazumu o razorožitvi. Časopis ne nasprotuje temu predlogu, ampak predlaže, da bi ga temeljite proučili.

Stassen pa, čeprav je zapustil uradni položaj, še ni stopil tudi z javnega političnega odr.

Prav te dni je šokiral ameriške vladne politike iz izjavami, ki so v resnici pravo krivoverstvo za uradno stališče ZDA. Med drugim je predlagal, naj bi se sestali glavarji držav pod pokroviteljstvom ZN in predsedstvom generalnega sekretarja svetovne organizacije ZN. Na sestanku pa naj bi bili mimo znanili štirih velikih sil zastopani tudi Poljska in Čehoslovaška. Tako bi bila vsaka stran udeležena enakomerno s tremi udeležencami. — Prav tako meni

Stassen, da bi bilo priporočljivo skleniti sporazum o ustaviti vse jedrske poskusove za dve leti. Kot priponinja ugledni ameriški časnik »New York Times«, je to sicer že star ameriški predlog, toda bil je vedno povezan z drugimi pogoji. Stassen pa populoma izdaja predlog o prenehanju atomskih poskusov, ker meni, da bi to bil lahko prvi korak k širšemu sporazumu o razorožitvi. Časopis ne nasprotuje temu predlogu, ampak predlaže, da bi ga temeljite proučili.

To je vsekakor važen glas v Stassenov prid. Vprašanje pa je, ali bo lahko dovolj okreplil maloštevilne Stassenove priatelje in somišljence, da bi lahko bivši Eisenhowrov svetovalec s tem predlogom tudi proučil. Zar je še vedno tako, da marsikatera koristna pobuda iz Amerike najde več odmeva drugod po svetu kot pa v sa-

mih ZDA.

Vsekakor pa je težko zanikati, da ni Stassenov predlog zelo značilen in pomemben simptom, v katerem se zrcali zboljšano razpoloženje tudi v Ameriki. Pred važnim sestankom na najvišji ravni je vsakršno tajanje ledu veseli znanilec bližajoče se pomlad...

MARTIN TOMAŽIČ

naša kronika

NA PREDVOLILNEM ZBOROVANJU V KROPI JE GOVORIL DR. MIHA POTOČNIK

V soboto se je zbral v Kropi v domu Partizana na predvolilnem zborovanju preko 100 ljudi. Poslanski kandidat za republiški zbor LRS dr. Miha Potočnik je govoril volivcem Kropu, Lipnice, Kamne gorice in Srednje Dobrave o preteklem obdobju Ljudske skupščine. Poudaril je, da bodo volitve v Zvezno in Republiško ljudsko skupščino predvsem v znamenju skupnih naporov vseh Jugoslovjanov za nadaljnji dvig življenske ravni in napredne miselnosti. Na koncu je navzočo pozval, naj z udeležbo na volitvah ponovno počažejo svojo pripadnost jugoslovenski skupnosti narodov.

NA ZBOROVANJU V BUKOVŠČICI VELIKA UDELEŽBA

V Bukovščici se je zborovanja udeležilo 60 ljudi, kar pomeni polno udeležbo. Tudi tukaj je govoril kandidat za republiški zbor LRS Janko Prezelj. V razpravi so omenili pot med Bukovščico in Bukovico, ki je res zelo slaba in jo bo treba čimprej popraviti. V Bukovici in Bukovščici so volivci zavrteli dva filma. V teh vseh namreč nimajo lastnih kinematografov.

V NOMNJU NAJŽIVAHNEJŠA RAZPRAVA O KOMUNALNIH VPRASANJIH

V soboto je bilo v Nomnju predvolilno zborovanje, na katerem je govoril poslanski kandidat za Republiški zbor tovariš Albin Jensterle. Na zboru je bilo okoli 50 volivcev. Tovariš Jensterle je navozil govoril predvsem o gospodarskem razvoju in zunanji politiki FLRJ in tudi o razvoju Bohinja v bodočnosti. V razpravi pa so volivci spregovorili o svojih lokalnih problemih, in sicer o ureditvi zvezne ceste Bled—Bohinj, o ureditvi mostu čez Savo in platičlu davkov. Dalje so govorili tudi o odkupu živine in poudarili, da je odkupna cena živine z ozirom na ceno mesa prenizka. Pogovarjali so tudi o urejevanju pašnikov in o potrebnih ukrepih za razvoj turizma v Bohinju.

OD 3. DO 9. MARCA POŽARNO-VARNOSTNI TEDEN

V dneh od 3. do 9. marca bo v Sloveniji požarno-varnostni tened. V teh dneh naj bi opozorili in seznanili ljudi z delom v vlogo gasilstva. Razen tega pa si bodo gasilska društva v teh dneh še bolj prizadevala, da privabijo med svoje vrste nove člane, predvsem mladino in ženske. Sedaj je na Gorenjskem okoli 6.000 prostovoljnih gasilcev, kar pa je za dobro požarno-varnostno službo premalo. Predvsem bi morali več gasilske vzgoje posvetiti ženam, ki imajo največ opravka z ognjem. Važno je, da vsak nač človek zna le gasiti požare, temveč jih tudi preprečevati, da pozna preventivne ukrepe in samopomoč pri požarih. Pri vsakem požaru je treba ugotoviti vzrok, ker je le-ta pri gašenju velikega pomena. Vzroki požarov so na Gorenjskem kaj raznovrstni. Se vedno je največ požarov zaradi lahkomiselnosti, nepazljivosti in nepoučenosti. V zadnjem letu je posebno naročilo število gozdnih požarov. V požarno-varnostnem tenedu bodo po šolah in tudi drugod razna predavanja in tečaji, razstave in javni nastopi gasilcev, kjer bodo lahko ljudje slišali marsikaj poučnega in zanimivega.

17. 3. 1958
GOSPODARSTVENIK

Klub gospodarstvenikov pri Trgovinski zbornici Kranj, obvešča vse člane, da bo v torek, dne 4. marca 1958 ob 16. uri pooldne v klubskih prostorih Zbornice predavanje

O SPLOSNI INDUSTRIJSKI PSIHOLOGIJI

Predavalca bo prof. Marija Novosel — asistentka za industrijsko psihologijo na higieniskem zavodu v Zagrebu.

Uprava Kluba vabi vse zainteresirane k čim večji udeležbi. Uprava Kluba

Gorenjski lobi včeravnat

MALI OGLASI

Telefonska številka naročnika in v oglasnega oddelku je: Kranj 475.

Sprejemam takoj honorarno zaposlitev v dopoldanskih urah. Obvladam strojevije in pisarniško poslovanje. Ponudbe oddati v oglasni oddelku.

»TERMIKA« - podjetje za topilne izolacije, Ljubljana, Titova 22, telefon 20-058

POTREBUJE

1 Šoferja za tovorni avto
1 skladističnega delavca
za skladiste v Škofiji Loka pri kolodvoru.

Nastop takoj. — Javiti se osebno ali pismeno v upravi podjetja Ljubljana, Titova 22 ali v skladistu Škofija Loka (bivša Hajnriharjeva žaga).

RADIO LJUBLJANA

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dežavnik ob 5.05, 6.00, 8.00, 10.10, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00 in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri, ob nedeljah pa ob 6.05, 7.00, 13.00, 14.00, 22.00 in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

PONEDELJEK, 3. MARCA

8.05 Orkestralna matinica.

9.00 Radijski roman — Roger Vailland: 324.000 frankov.

9.45 Pet pevcev - pet popevk.

10.10 Dopoldanski komorni spored.

11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Svet onkraj Mure.

12.00 Nikos Skalkotas: Grški plesi.

12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Franjo Jurhar: Kako negujemo gozdro drevje s trebljenjem vej.

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo: Usodni korak.

15.40 Listi iz domače književnosti — Ivan Minatti: Pesmi.

16.00 Portreti slavnih pevcev — XIX. oddaja: Jussi Björling.

17.20 Srečno vožnjo!

18.00 Mladinska oddaja.

18.45 Radijska univerza — Dr. Rastko Močnik: O družbenem upravljanju - I.

20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije, dirigent Zvonimir Ciglić, solist Kjell Baekkelund (Norveška).

TOREK, 4. MARCA

8.05 Redni gosti v radijskem studiu.

9.00 Zabavni mozaik.

9.30 Slavni pevci in virtuozi vam pojo in igrajo.

10.10 Na vrtljaku melodij in popevk.

11.30 Za dom in žene.

12.00 »Slovenski utrinki«.

12.30 Kmečka univerza — Ing. Gvidon Fajdiga: Vrednost domačega porekla travnega in deteljnega semena.

13.40 Pisan spored opernih medij.

14.20 Za otroke — A. S. Puškin: Pravljica o rabiču in ribici.

15.40 Potopisi in spomini — Kasimir Edschmid: Diamanti v jugozahodni Afriki.

18.00 Sportni tednik.

18.45 Domače aktualnosti.

20.00 Najboljji jugosloveni zbori — V. Ljubljanski komorni zbor pod vodstvom Mladene Pozajiča.

20.30 Radijska igra — Paolo Levi: Po čem je resnica?

22.15 Za prijatelje jazza.

SREDA, 5. MARCA

8.05 Pisana paleta.

9.00 Prof. dr. Mirko Rupe: Jezikovni pogovori.

10.10 Popularne melodije iz orkestralne glasbe.

11.35 Radijska šola za višjo stopnjo: Usodni korak.

12.05 Mali solistični koncert.

13.30 Kmetijski nasveti — Ing. Milko Breznik: Rez trte.

14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Svet onkraj Mure.

15.40 Pri klasičnih mojstrih — Izidora Sekulič: Iz knjige »Zapiski o mojem ljudstvu«.

16.00 Koncert po željah.

17.15 Sestanek ob petki.

Prodam 2 do 3 kubične metre smrekovih desk, debeline 25 do 30 mm in kmečki voz, skoraj nov. Naslov v ogl. oddelku. 314

Prodam vseljive pol hiše (stanovanje in lokal). — Kranj, Tičev trg 23. — Informacije daje lastnica sama. 315

Kupim motorno kolo »Lambretta«. — Fajfar Pavla, Čirč 21, Kranj. 316

Nudim hrano in stanovanje za pomoč v gospodinjstvu, tovarniški delavki. — Senčur 155. 317

V občini Tržič se dajeta v način dva valjena mlina, oba v brezhibnem, takoj uporabnem stanju. Ponudniki za en ali drugi mlini naj se zglašajo v Oddelku za gospodarstvo občine Tržič. 318

Moped-Puch prodam. Flajšman Anton, Sp. Bela 10, Predvor. 295

Prodam prvovrstno vrtno seno, otavo in lucerno. — Slanc, Predvor. 301

Zahvaljujem se »Glasu Gorenjske« in Državnemu zavarovalnemu zavodu v Radovljici, ki sta mi kot naročniku izplačala zavarovalnino v znesku 6000 din. Posebej se še zahvaljujem Drž.

18.00 Kulturni pregled.

18.30 Glasba narodov sveta — VII. Od Ukrajine do Kavkaza.

18.50 Razgovori o mednarodnih vprašanjih.

20.00 Arije in odlomki iz manj znanih oper.

CETRTEK, 6. MARCA

8.05 Na obisku pri naših amaterskih zborih.

9.00 Svet v orkestralnih barvah.

11.30 Cicibanom - dober dan! (Pet pravljic v prevodu Majde Stanovnik).

11.45 Pesmi za naše male.

12.30 Kmečka univerza — Ing. Zakotnik: Zboljšana proizvodnja in večja poraba mleka.

12.40 Pozdrav iz Dalmacije.

13.40 Iz orkestralnega albuma.

14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.

15.40 Humoreska tega tedna — Daninos: Tovarna gentemanov.

16.00 Z našimi in inozemskimi solisti in skladatelji.

18.00 Radijska univerza: Od kod različna mnenja zdravnikov.

18.15 Dela jugoslovenskih komponistov.

18.45 Cetrtkov reportaža.

19.50 Notranjopolitični tedenski pregled.

20.05 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov.

22.15 »Po svetu jazzu«.

PETEK, 7. MARCA

8.05 Na obisku pri nordijskih mojstrih.

9.00 Radijski roman — Roger Vailland: 325.000 frankov.

10.10 Dopoldanski koncert solistične glasbe.

11.30 Za dom in žene.

12.30 Kmetijski nasveti — Adolf Sauperl: Pravilna rez breskev.

13.15 Od arije do arije.

14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo: Partizanska mamica pripoveduje.

15.40 Iz svetovne književnosti — Elisabeth Enright: Ko se zlomijo veje.

16.00 Koncert ob štirih.

18.00 Iz naših kolektivov.

18.30 Pojeta obrt, zbor »Enakost« iz Kranja in moški komorni zbor iz Celja p. v. Viktorja Fabiani in Egon Kuneja.

18.50 Družinski pogovori. pregled.

20.15 Tedenski zunanjopolitični pregled.

21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 8. MARCA

8.05 Lepi melodije — znani napevi.

9.00 Radijska šola za nižjo stopnjo: Partizanska mamica pripoveduje.

9.30 Ali vam ugaja?

11.00 Pionirska tednik.

12.00 Dopoldanski operni spored.

12.30 Kmečka univerza — Ing. Jože Spanring: Kdaj se izplača pridelovanje oljnic.

14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.

15.40 S knjižnega trga.

16.00 Glasbeni uganke.

18.00 Okno v svet: Samostojna Tunizija.

18.45 Prof. dr. Mirko Rupe: Jezikovni pogovori.

20.00 Veseli večer.

22.15 Oddaja za naše izseljence.

zavarovalnemu zavodu za izplačano zavarovalnino 84.000 din kot nezgodnemu zavarovancu. — Barbo Franc, Valburga 45. 319

Prodam 4 prašiče, težke 30 do 40 kg. Cena po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku. 320

Našla sem 26. februarja na Kokrškem bregu veliko usnjeno torbiec, usnjene rokavice in 2 ročnika. Stvari se dobijo pri gospodi Mohorko Vidi, Kokrški breg 2, Kranj. 321

Prodam nov moped. — Prešernova 6, Kranj.

Vse goste, ki so lani dobili vabilo za akademski ples in ostale, in, ki jih letos niso dobili obveščen kot organizator lanskoletnega plesa, da nisem bil organizator letošnjega plesa, niti ne v pripravljenem odboru. — Vidmar Drago.

Občinski odbor sindikata komunalnih in obrtnih delavcev

Kranj, obvešča vse delavce, vašence in pomočnike, ki so zapošleni pri privatnih delodajalcih,

da je sindikalni sestanek 3. marca ob 18. uri v pionirski kinu

dorvan. Pridite vse, ne glede, če ste že član sindikata.

Isti odbor vabi članice sindikalne podružnice gospodarskih pomočnic, da je sestanek 6. marca ob 20. uri na običajnem mestu.

OBDOR

»Svoboda«, Kranj, dramska sekacija in Društvo prijateljev mladine Kranj prirejata v nedeljo 9. marca ob 10. uri dopolne v Prešernovem gledališču

javnou pionirsko oddajo

»MAMICE, POGLEJTE NAS!«

Nastopajo: recitatorji, pevci, instrumentalisti itd. Najboljši bodo nagrajeni. Vstopnice lahko rezervirate pri gledališki blagajni ali na telefon 355.

KINO

»STORŽIČ«, Kranj: 3. in 4. marca, francoški film »LJUBIMEC LADY CHATTERLEY«.

— 5. in 6. marca ang. barvni viva-vision film »ŠPANSKI VRTNAR«. Predstave vsak dan ob 16., 18. in 20. uri.

»TRIGLAV«, Primskovo: dne

4. marca ameriški film »TARZANOVA JE

MIMI
MALENŠEK
KONIČVIGENCI * 113
ROMAN

»Živi, še živi,« je trdil Miklavž in res se je zdelo, da Aleš še živi. Bil je nezavesten, toda žila na vratu mu je še zmeraj vidno utripala.

»Sani je treba pripraviti in ga odpeljati v dolino,« je naglo ukazal in potisnil Aleša Dominiku v roke. Dominik je pokleplnil v sneg in držal v naročju zmaličeno svakovo telo. Ko ga je skušal trdneje poprijeti, je fant zastopal. Stric Miklavž je odvezoval tovor, Dominik pa je držal v naročju Aleša in zdaj, ko je bilo vse končano, ni občutil do njega nobenega sovraštva več. Ko je klečal v snegu in mu je Aleševa glava visela na prsi, ni nič več mislil na svoj zločin. Čutil je samo, kako je Alešu kapljala kri iz ustnih kotičkov, se cedila na njegovo desnico, s katero je ponesrečenu podpiral glavo, od tam pa počasi padala na tla. Vsaka kaplja se je na belem snegu razširila v velik krvav madež. Te krvji ga je bilo groza, čutil je njen težki, sladkobni vonj, pritiskala mu je na možgane, v želodcu mu je povzročala slabost. Ko bi ne bilo te krvi, ko bi je ne bilo treba gledati. Ko bi se te kaplje ne razširjale v lise, velike, da bi jih komaj pokrili z dlanjo... potem bi ne bilo nič hudega! Odtrgal je pogled od okrvavljenih tal in ga zapičil v strta mlada prsa, v katerih je hroplo, kakor bi voda tekla v požiralnik ob cesti. Tudi tega ni mogel gledati in poslušati in povrh je kri še vedno kapljala, lepila se mu je na prste, gusnsa, sluzasta in madež na tleh so se širili, širili... Dominik je zastopal, zdelo se mu je, da ne vzdrži niti trenutek več z lepljivimi, okrvavljenimi rokami.

Po poti je prisopihal drugi voznik, prva dva sta se oglašala spodaj s poti. Dominik je preložil ponesrečenca delavcu v roke in pomagal Miklavžu razkopavati sani. Odmetala sta polovico, tedaj je stric Miklavž potegnil iz obroča konec pretrgane vrv.

»Pretrgana,« je zastopal.

»Saj sem rekel,« se je oddahnil Dominik.

Miklavž je vrtel konec v rokah in ga ogledoval. »Toda kje, hudiča, se je predrgnila? Tu ob prečniku se vendar ni mogla! Ne, saj ni mogoče...« Sunkoma je izpustil vrv, zapičil pogled v Dominika, široko zinil in nato bliskovito spet pobral vrv.

»Če ni podrezana?« je vprašal strahotno napeto.

Pod drevjem se je jelo mračiti in to je bilo dobro, drugače bi Miklavž opazil smrtno bledico na Dominikovem obrazu. Dominiku je dvakrat glas odpovedal, preden je izdavil:

»Kdo naj bi jo podrezal?«

»Jaz ne in drug tudi nihče. Samo za enega vem, ki bi mu kaj takega prisodil,« je govoril Miklavž in tem trenutku ni bil prav nič podoben zapitemu hišnemu stricu. Obraz mu je bil resen in strog. Dominik ni vzdržal pred pogledom Miklavževih oči, teh strogih, rjavih, tako Gašperinovih, da, Aleševih oči. V drobci sekunde se je ovedel, da stoji zraven delavec in posluša in to mu je vrnilo pogum in odločnost.

»Tako, še morilca bi me radi storili?« je rekel jezno. »Raje glejmo, da ga bomo spravili v dolino. Če pride pravi čas zdravnik, ga morebiti še lahko reši.«

Miklavž je utihnil. Postlali so Alešu na saneh in ga varno položili na seno. Obrnili so ga tako, da mu glava ni visela navzdol in stric Miklavž se je vpregel v rogovile. Dominik in delavec sta ob straneh pazila na ranjenca. Nekoliko niže so srečali še tista dva delavca, ki sta že pripeljala prav v dolino in sta se vračala, da bi pogledala, kaj se je zgodilo. Prvi, star, izkušen mož je rekel:

»Ne vem, če ga bomo živega spravili domov.«

»Kaj pa govorиш?« se je zadirčno obregnil Dominik. »Tako bomo poslali po zdravnika, pomagal bo.«

»Zdravnik ne zna delati čudežev,« je odvrnil starec. »Prsni koš mu je stisnilo, težko bo kaj z njim.«

Molče je šel žalostni sprevod navzdol. Nad vrhovi je gorela rdeča zarja in počasi je mrak ovijal drevesa in molčeče može. Stric Miklavž je previdno vozil in kadar so se sani stresle, so se vsi spremjevalci zdrznili, kakor bi jih tresljaj zabolel. Aleševa bleda glava je nihala na senu sem in tja, kakor glava mrljica. Stari tarbeh je zavpil naj Miklavž ustavi sani in potem je Alešu na obeh straneh podložil glavo s senom.

Nenavadne službe in še bolj nenavadne usode se porajajo v dobi, v kateri živimo, ko učenjaki vseh dežel v laboratorijskih spremenijo temelje znanosti, ko tekmujejo, kdo bo prej odkril tisto, kar bo dalo njegovi domovini nadoblast nad drugimi narodi, ko...

Skrivnosti, same skrivnosti, ki jih je treba nadvse skrbno varovati, da se ne odkrijejo nepoklicanim prej, kot je to potrebno. V ta namen se žrtvujejo ogromni zneski, žrtvujejo se materialne dobrane in žrtvuje se tudi — človek.

Pri raznih poskusih v laboratorijskih, pri risanju načrtov, pri izdelovanju sila zapoltenih računov so potrebeni ne samo sposobni, marveč tudi zanesljivi ljudje. Vse delo te vrste je več ali manj nevidno, za nepoučenega človeka velika uganka, neznanica, ki je največkrat niti ne poskuša rešiti, ker zanje ni več.

Ena najbolj skrivnostnih oseb v ameriškem »atomske mestu« je tajnica. To je dr. Rita Orfels. »Atomska tajnica.«

Za svoje delo prejema okoli 1500 dolarjev na mesec in je brez dvoma najbolje plačana tajnica na svetu.

ATOMSKA TAJNICA

Za svoje delo prejema zelo dobro plačo, a kaj to, ko pa varuje prehude skrivnosti in zanje ni več svobode ne veselja

Toda...

Zivet mora popolnoma ločeno od ostrega sveta. Njeno stanovanje je kovinski blok — poslopje premora okoli 60 metrov. Stalno je zastražena. Ne more iti sama ne v gledališču ne v kinu. Ne sme se družiti ne s prijatelji ne z znanci. Dva osebna varuhata ne pretrgoma pred vratimi njene sobe.

Danes ima 35 let in je lepa ter mikavna svetlostnika. Zanje ni več ne veselja ne svobode. Klub tako veliki palači. Klub privlačnosti.

Dr. Rita Orfels je mnogo važnejša oseba kot marsikak atomski učenjak v Ameriki, saj se pri njej zbirajo vsi na-

Podvodni poljedelci

»Seveda je res,« je dejal doktor Chenevée, direktor študijskega centra za podvodna raziskovanja, »da postajajo kontinenti vedno bolj siromašni. Toda gladina morja je večja od zemeljske suhe površine in v morju so vse snovi, ki jih potrebuje človeški organizem. Obdelujmo morje!«

Podvodno poljedelstvo je torej poklic bodočnosti. Francija na primer že računa s tem, da ji sčasoma ne bo treba več kupovati na tisoče ton sena za živilo v tujini. Konje in govedo bodo krmili s posušenimi algami! Znani kemik in inženir Reess je tudi res že z uspehom krmil sestrudane konje z rdečimi algami.

Danes poznamo kruh iz alg in planktonov juhe. V Sovjetski zvezi so iz algin, ki ga najdemo v morju v obliki nekakšnega rjavega testa, napravili učinkovito zdravilo proti črevesnim bolezni. V Ameriki so iz iste snovi izdelali zdravilo proti tvorom. Profesor Gasset je v Franciji delal z algami uspešne poizkusne pri transfuziji krvi. In še bi lahko naštevali razne stvari, ki so jih že dobili iz algin: sladkor, pivo, vino, plastične masne ipd.

VAM JEZNANO, DA...

— je belih ljudi na svetu vsega skupaj 1.200.000.000? Vseh ljudi na svetu pa je sedaj že nad dve in pol milijarde.

— so med dresiranimi sloni v cirkusu vedno le samice, ker se samcev ne da ukrötiti?

— imajo sloni samo šest zob. To pomeni: poleg dveh okrov še štiri kočnice?

— je najvišji vulkan v Evropi Etna, ki je 3260 m visok?

— je največja prekoceanska ladja Queen Elisabeth, ki je dolga čez 300 metrov in široka 36 m in ima čez 83.000 BRT.

ZA RAZVEDRILO

Tako vrni vse na svoje mesto!

Pri živinozdravniku: nenavaden pacient

Toda algin je malo in prav zaradi tega je poklic podvodnega poljedelca tako važen. Profesor Chenevée pravi, da bi alge lahko uspevale tudi v globini 5 metrov, kar bi kultiviranje zelo poenostavilo. Presadil je alge iz globine 30 metrov bliže vodni gladini in so lepo uspevale.

Kako resno gledajo nekatere države na možnost podvodnega poljedelstva, dočakuje Oddelek za podvodna raziskovanja pri francoski mornarici, ki mirzično išče naraščaj. Vsak francoski rekrut lahko odsluži svoj vojaški rok kot potapljač. Tovarne komaj krijejo potrebe po podvodni opremi. Zahtevajo celo v Ameriki, Japonski, Izraelu in celo v Siamu.

Slapovi v Jugoslaviji

Slap Skakavec na rečici Vogošči, prikotu reke Bosne, je visok 98 metrov in zavzema prvo mesto med jugoslovanskimi slapovi. V raznih krajih Jugoslavije, zlasti na dalmatinskih rekah, pa je mnogo lepših slapov, ki zaradi svoje lepote slovijo tudi izven dežele. Med najlepšimi je Manojlovec na Krki, ki je visok 52 metrov, širok pa skoraj 100 metrov. Na Krki je tudi znameniti Skradinski Buk, »jugoslovenska Niagara«, kjer pada voda čez 17 pragov v globino 46 metrov. Med dalmatinskimi slapovi velja omeniti tudi tistega na Vrbnji, ki je visok 50 metrov. Med najlepše slapove v Evropi pa vsekakor sodijo Sastavci na Plitvicah, kjer pada vodni curki v globino 70 metrov. Kakor znano, je Plitvički jezer 18 v raznih višinah (638 do 504 m) ter pada voda iz enega v drugega v slapovih. Skupna površina jezer znaša 19 kvadratnih kilometrov. Jezer je znana po svoji lepoti in so razglašena za narodni park. Ta biser Jugoslavije hodijo obiskovat številni turci iz vseh predelov sveta, saj so Plitvička jezera s slapovi prav tako znamenita kot pa na primer Postojnska jama.

Zanimivosti

PSIHOLOŠKE IZKUŠNJE

Ameriški psiholog dr. Spock je pred 15 leti vzbudil veliko pozornost s svojo knjigo o vzgoji otrok. Z njo je odločno nastopil proti pretepanju kot vzgojnemu sredstvu. Zdaj je izdal drugič to knjigo. Toda tekst je nekoliko spremenil. Psiholog se ne zavzema več tako odločno proti palici. Medtem se je namesto poročil in postal oče dveh otrok.

DRAGO USMILJENJE

Na Kitajskem so ukinili neki zakon, ki je bil star več kot 1000 let. Po tem zakonu je vsak tisti, ki je nekoga rešil iz vode, moral rešenega vzdrževati do smrti.

MAČEK ODPIRA SOBNA VRATA

Neka lepa bela mačka je stalen obiskovalec v pisarni okrajnega sindikalnega sveta v Dubrovniku. Tam ima svoj stalen kotiček, toda včasih se sprežodi po drugih sobah in si pri tem sama odpira vrata. Spretno skoči na kljuko in obenem odrije vrata.

VDOVSKA ULICA

»Ulica vdov« imenujejo prebivalci bosanskega mesteca Biželine majhno ulico, v kateri stanejo 13 vdov. To so edini stanovalci te ulice. Njihovi možje so deloma padli v borbi proti okupatorju deloma pa so umrli pred vojno.

LASTNO KRIJE DOBIL OB TRANSFUZIJAH

Neki krvodajalec z Reke je dal pred kratkim bolnicu večjo količino krvi. Najprej se je počutil popolnoma normalno, toda popoldne istega dne mu je počelo slabo. Prepeljali so ga v bolnišnico in ugotovili, da mu je počela rana na želodcu. Tako so ga morali operirati. Pri transfuziji so uporabili kar njenovo kri. To je verjetno edinstven primer, da je krvodajalec dobil svojo lastno kri nazaj.

Slovesno praznovanje obletnice osvoboditve v Indiji

Pred dnevi so po vsej Indiji slovesno proslavili obletnico osvoboditve, ki jo praznujejo na dan, ko so Angleži zapustili to deželo. Povsod so bile velike proslave, ki so se jih udeležili milijoni ljudi. Proslave se trajale kar tri dni zaporedoma. Ob tej priložnosti se je zbral samo v Bombaju nad 8 milijonov ljudi. Na sliki vidimo boginjo obilja Lakšmi, ki jo v slavostenom spredelu vodi po mestnih ulicah.

neka vojaška osebnost, ki jo pozna edino ona sama.

Ko je sprejela sedanje mesto, se je pismeno obvezala, da se ne bo nikoli poročila. S tem se je odrekla sreči vsake žene — materinstvu in lastnemu domu.

Včasih gre tudi v gledališče. Brž so okrog nje radovedni novinarji in reporterji. Obsipišojo jo z vprašanjimi. A njen odgovor je le zagoten smehljaj in molk. Ali pa odgovarja s takim vprašanjem:

»Zdi se mi, gospodje, da bo današnja predstava prav lepa, kajne?«

Ko bi se pa zgodilo, da bi jo morda ugrabil in odpeljal, ima v žepu vedno pripravljeno stekleno cevko s strupom...

Ako je treba in kadar želi, se more še bolj skriti. Samo na gumb pritisne in ves blok se pogreze globoko pod zemljo.

Klub temu, da ve Rita Orfels za vse največje skrivnosti na svetu, ni srečna.

»Želim si lastni dom, mož, otrok. Zato se mo se že želje neizpolnjive. Zavidam drugim ženam...«

Denar, prav zares, ni vse...